

Vornankorven tuulivoimaosayleiskaava, Pielavesi

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
14.6.2024

OAS nähtävillä 7.8. – 6.9.2023

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Päivitetty 28.4.2025

Sisällys

1	Vornankorven tuulivoimapuistohanke	3
2	Suunnittelun tavoitteet	3
3	Suunnittelualueen sijainti	4
4	Suunnittelun lähtökohdat	5
4.1	Suunnittelualueen nykytila	5
4.2	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	7
4.3	Maakuntakaava	8
4.4	Yleis- ja asemakaavat	14
4.5	Maanomistus	19
4.6	Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat muut tuulivoimahankkeet	19
5	Selvitykset ja vaikutusten arviointi	20
5.1	Selvitykset	20
5.2	Vaikutusten arviointi	21
6	Osallistuminen ja vuorovaikutus	21
6.1	Osalliset	21
6.2	Osallistuminen	22
6.3	Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen	22
7	Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet sekä aikataulu	24
7.1	Kaavoituksen vireilletulo (2/2023 – 9/2023)	24
7.2	Yleiskaavan valmisteluvaihe (9/2023 – 6/2025)	24
7.3	Yleiskaavan ehdotusvaihe (7/2025 – alkuvuosi 2026)	24
7.4	Yleiskaavan hyväksymisvaihe (alkuvuosi 2026 – kesä 2026)	25
8	Yhteystiedot	26

Tuulivoimaosayleiskaavan vireilletulon yhteydessä laaditaan MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS):

- *esitellään kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät*
- *kerrotaan kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu*
- *kuvataan kaavan yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutusten arvioinnit.*

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa suunnitteluprosessin kuluessa.

1 Vornankorven tuulivoimapuistohanke

Hankkeesta vastaavana toimiva Ilmatar Pielavesi Vornankorpi Oy suunnittelee Vornankorven tuulivoimapuistoa Pielaveden kunnan ja Kuopion kaupungin alueelle Iso-Pangan ja Petäjäjärven väliin sekä Murto-Pajusen ympäristöön Iso-Pangan eteläpuolelle. Hankealue rajautuu eteläosaltaan Tervon kunnan rajaon. Hankealueen koko on noin 3 200 hehtaaria. Hankealue on pääosin metsätalousaluetta. Tuulivoimapuiston alueella on noin 40 maanomistajaa.

Koko hankealueelle suunnitellaan enintään 18 uuden tuulivoimalan rakentamista, joista 13 tulee Pielaveden puolelle ja viisi (5) Kuopion puolelle. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on korkeintaan 350 metriä. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 7–10 MW ja kokonaisteho koko hanka-alueen osalta arviolta noin 120–180 MW.

Hankkeen sähkönsiirtoa varten hankealueelle rakennetaan sähköasema. Hankealueella tuotettu sähkö on alustavien suunnitelmien mukaan tarkoitus siirtää Savon Voima Verkon 110 kV sähköasemaan, joka sijaitsee hankealueen pohjoispuolella. Alustavasti uuden hankealueen ulkopuolisen voimajohtoon pituus on noin 7,6 km. Ulkopuolisesta voimajohtoalueesta noin 0,8 km on uutta johtokäytävää. Loppuosalta johtoalue sijoittuu olemassa olevan voimajohtoon viereen. Myös muita sähkönsiirtoratkaisuja tullaan tutkimaan hankkeen edetessä, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi.

2 Suunnittelun tavoitteet

Tuulivoimaosayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa suunnitellun tuulivoimapuiston rakentaminen Pielaveden kunnan alueelle. Tuulivoimapuisto muodostuu tuulivoimaloiden lisäksi niitä yhdistävistä rakennus- ja huoltoteistä, maakaapeleista ja sähköasemasta.

Yleiskaavan suunnittelun tavoitteena on ohjata tuulivoimapuiston rakentamista luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia lieventäen.

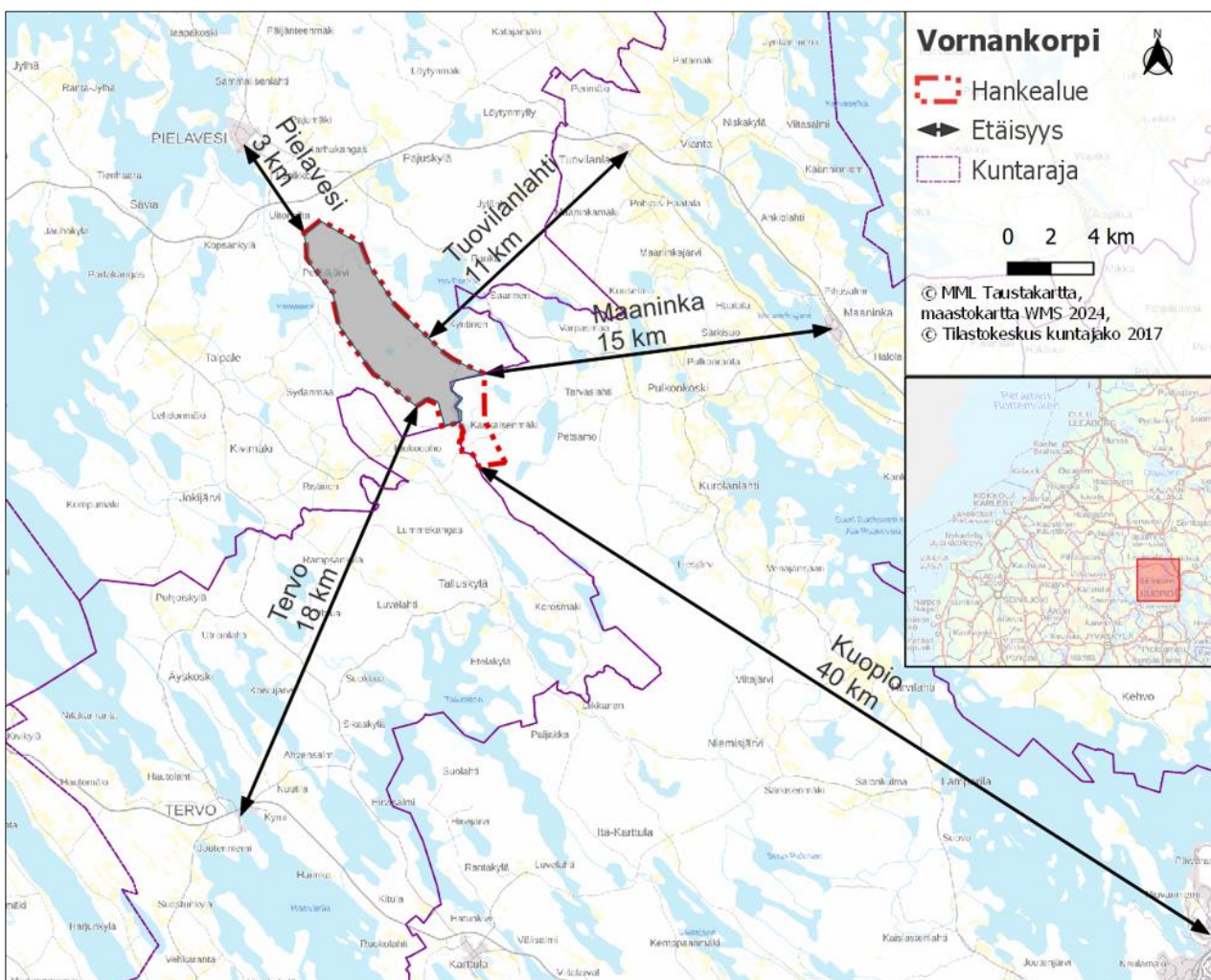
Yleiskaava laaditaan siten, että sitä on mahdollista käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien perusteena MRL:n 77a §:n mukaisesti. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja sen hyväksyy Pielaveden kunnanvaltuusto.

Suomi on sitoutunut vähentämään kasvihuonepäästöjä ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Suomen energia- ja ilmastostrategiassa (2013) on asetettu tavoitteeksi tuulivoimasähkön tuotannon nostaminen yhdeksään terawattituntiin vuoteen 2025 mennessä. Tämä tarkoittaa tuotantokapasiteetin nostamista noin 3 000 MW:iin kyseisenä ajanjaksona. Vuoden 2020 lopussa Suomen tuulivoimakapasiteetti oli 2 585 MW. Osayleiskaavan tarkoituksena on osaltaan edistää ilmastopoliittisia tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut.

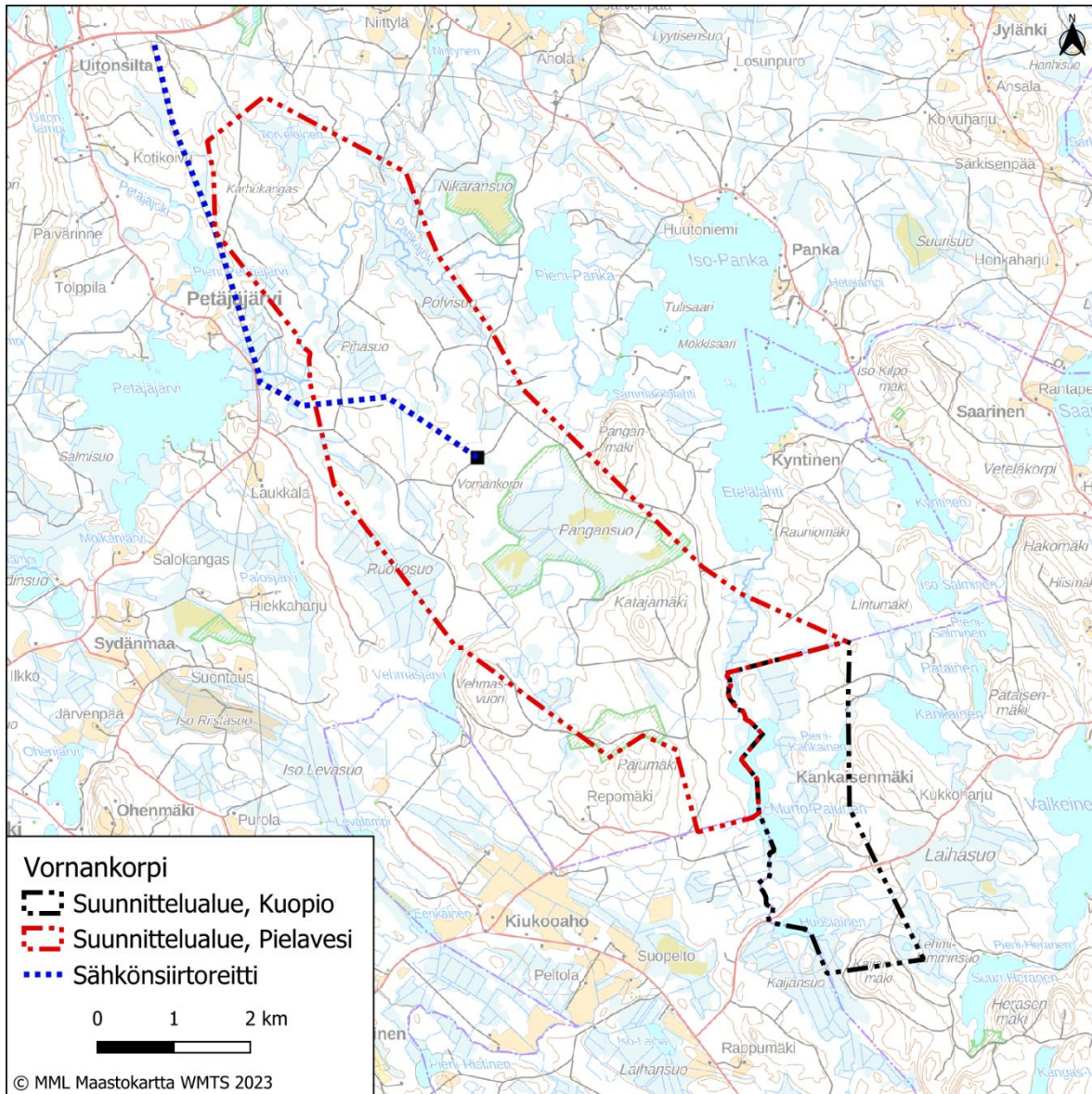
Lisäksi yleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

3 Suunnittelualueen sijainti

Suunnittelualue, jolle tuulivoimaosayleiskaava laaditaan, sijoittuu Pielaveden kuntaan. Hankealuetta sijoituu myös Kuopion kaupungin alueella. Pielaveden keskustaajamaan on etäisyyttä noin kolme (3) km ja Tervon keskustaajamaan noin 18 km, Karttulan taajamaan 23 km ja Maaningan taajamaan 16 km. Hankealueen koko on noin 3 200 hehtaaria, josta noin 2 640 ha on Pielaveden kunnan alueella ja 560 ha Kuopion kaupungin alueella. Kaavan vaikutusalue on varsinaista suunnittelualuetta laajempi. Suunnittelualueen sijainti ja alustava raja-alue on esitetty kuvassa 1. Suunnittelualueen raja-alue voi tarkentua kaavaprosessin edetessä.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti. Pielaveden kunnan puoleinen kaava-alue on esitetty kartalla tummennettuna.

Kuva 2. Hankealueen sijainti ja raja. Pielaveden kunnan alueelle sijoittuva kaava-alue on rajattu kartalle punaisella.

4 Suunnittelun lähtökohdat

4.1 Suunnittelualueen nykytila

Suunnittelualue on pääosin metsätalouskäytössä. Suunnittelualueen korkeimmat kohdat ovat Katajamäki sekä Vehmasvuori. Suunnittelualueella sijaitsee luonnontilainen Pangansuo, joka on Natura 2000 -alue. Suunnittelualueella on jonkin verran metsätieverkostoa. Lähin suurempi tie on kantatie 77 (Maaningantie) noin 1,1 km suunnittelualueesta pohjoiseen.

Suunnittelualueen ympäristö on pääosin harvaan asuttua maaseutumaista asutusta sekä metsätalousaluetta. Lähialueen asutus keskittyy pääosin suunnittelualueen pohjoispuolelle Pielaveden keskustan ympäristöön. Suunnittelualueella lähin pienkyläasutus sijaitsee Uitonlammen ympäristössä, noin 1,8 kilometrin etäisyydellä

luoteeseen. Pielaveden taajama sijaitsee lähimmillään noin kolmen kilometrin tuulivoima-alueesta pohjoiseen noin neljän kilometrin etäisyydellä. Maanigan keskustaajama sijoittuu noin 15 kilometrin etäisyydelle lähimmästä voimalasta itään.

Hankealueella ei sijaitse vakituista asutusta. Alle kahden kilometrin etäisyydellä voimaloista asuu kahdeksan asukasta, alle viiden kilometrin etäisyydellä asuu 847 asukasta ja alle kymmenen kilometrin etäisyydellä asuu 2 899 asukasta.

Suunniteltuja voimalapaikkoja lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat Uitonlammen alueella suunnittelualueen luoteispuolella, sekä Repomäen alueella suunnittelualueen eteläosasta länteen noin 1,6 kilometrin etäisyydellä lähimmistä voimaloista. Rajalan asuinrakennus suunnittelualueen eteläosasta länteen sijaitsee noin 2,2 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta.

Lomarakennuksia on suunnittelualueen ympäristössä melko harvassa, pääosin vesistöjen läheisyydessä. Suunnittelualueella sijaitsee yksi metsästysmaja, joka on Maanmittauslaitoksen maastotietokannassa merkitty lomarakennukseksi. Rakennus sijaitsee noin 1,1 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalapaikasta. Asuinrakennuksia ei suunnittelualueella ole. Lähimmät suunnittelualueen ulkopuoliset lomarakennukset sijaitsevat Vehmasjärven alueella suunnittelualueen länsipuolella siten, että etäisyyttä lähimpään voimalaan on noin 1,5 kilometriä.

Alle kahden kilometrin etäisyydelle sijoittuu 12 asuinrakennusta ja 14 lomarakennusta alle viiden kilometrin etäisyydelle 386 asuinrakennusta ja 127 lomarakennusta, ja alle kymmenen kilometrin etäisyydelle 1 275 asuinrakennusta ja 458 lomarakennusta.

Suunnittelualue sijoittuu korkeustasolle +104...+200 (N2000). Suunnittelualueen korkein kohta sijaitsee alueen keskiosassa Katajamäen alueella, ja matalimmat kohdat luoteisosassa Pihasuon alueella, jonne maanpinta viettää. Suunnittelualueelle ei sijoitu pohjavesialueita. Lähin pohjavesialue, Honkamäki (0859501) sijaitsee noin 2,9 kilometrin etäisyydellä. Suunnittelualue sijoittuu Kymijoen vesistöalueelle (14) ja Vuoksen vesistöalueelle (04). Alueen pohjoisin osa sijoittuu Petäjäjoen valuma-alueelle (14.748), lounaisosa Pitkäjoen valuma-alueelle (14.738) ja kaakkoisin osa Ala-Puikon valuma-alueelle (04.287). Suunnittelualueelle sijoittuu Murto-Pajunen, Vehmasjärvi ja Törvelöinen -järvet sekä lampi, jolla ei ole nimeä. Hankealueella sijaitsee Murtojoki ja Pankajoki. Suunnittelualueella esiintyy useita pienempiä virtavesiä.

Suunnittelualueelle tai suunnitellulle voimajohtoreitille ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY) eikä maisema-alueita. Lähin RKY-kohde Lepikon torppa sijaitsee noin 3,1 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta luoteeseen. Alle 30 kilometrin etäisyydelle suunnittelualueesta sijoittuu yksi valtakunnallisesti arvokas maisema-alue: Maaninkajärven ja Onkiveden kulttuurimaisemat noin 9,0 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta itään. Alle 7 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta sijaitsee yhdeksän yksittäistä rakennetun kulttuuriympäristön kohdetta ja alle 20 kilometrin etäisyydellä kaksi maakunnallisesti merkittävää maisemakohdetta.

Pangansuon Natura-alue (FI0600023, SAC) sijoittuu kokonaisuudessaan suunnittelualueen keskiosiin. Lisäksi suunnittelualueella sijaitsee kolme yksityistä luonnonsuojelualuetta: Pangansuon yksityinen luonnonsuojelualue (YSA207614), Vehmasmäen metsän yksityinen luonnonsuojelualue sekä Vornanlähteen luonnonsuojelualue (YSA083749), jotka kaikki sijaitsevat suunnittelualueen keskiosissa. Suunnittelualueella sijaitsee myös Vehmasmäen vanhojen metsien suojelualue, Suunnittelualue sijoittuu myös koskiensuojelualueella Rautalammen reitti Kuhankosken yläpuolisessa vesistössä (MUU090023).

4.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää myös tuulivoimapuistojen yleiskaavoituksessa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ekäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämis- ja edellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkavuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimamatat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

4.3 Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa kuusi maakuntakaavaa, jotka ovat Kuopion seudun maakuntakaava, Pohjois-Savon maakuntakaava 2030, Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava, Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava 2030 sekä Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 1. vaihe ja Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaihe.

Lisäksi on vireillä Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaihe, jonka osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 5.12.2023 – 19.1.2024. Kaavan läpileikkaava teema on ilmastonmuutos. Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 5.12.2023-19.1.2024.

Kuopion seudun maakuntakaava

Ympäristöministeriö on vahvistanut Kuopion seudun maakuntakaavan 3.7.2008. Maakuntakaavaan on vahvistettu ja hyväksytty muutoksia seuraavissa maakuntakaavoissa 7.12.2011, 15.1.2014, 1.6.2016 ja 19.11.2018.

Pohjois-Savon maakuntakaava 2030

Ympäristöministeriö hyväksyi 7.12.2011 Pohjois-Savon maakuntakaavan 2030. Kaavaan on vahvistettu ja hyväksytty muutoksia seuraavissa maakuntakaavoissa 15.1.2014, 1.6.2016 ja 19.11.2018.

Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava

Ympäristöministeriö on vahvistanut Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavan 15.1.2014. Kaavaan on vahvistettu ja hyväksytty muutoksia seuraavissa maakuntakaavoissa 1.6.2016 ja 19.11.2018.

Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava

Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava 2030 on vahvistettu Ympäristöministeriössä 1.6.2016. Kaavaan on vahvistettu ja hyväksytty muutoksia seuraavassa maakuntakaavassa 19.11.2018.

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 1. vaihe

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 1. vaihe on hyväksytty maakuntavaltuustossa 19.11.2018. Maakuntakaavan tarkistamisen 1. vaiheessa on käsitelty lainsäädännön muutoksista johtuvia sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten kannalta tärkeitä, seurannassa ja sidostyhmäneuvotteluissa esille nousseita teemoja, kuten vähittäiskaupan suuryksiköt, tavaraliikenteen terminaalit, soidensuojelualueet, pellot, voimajohtolinjat, ampumaradat, moottoriurheilu- ja ajoharjoitteluradat, puolustusvoimien alueet ja suojavyöhykkeet, geoenergia, kaivostoimintojen alueet ja suojavyöhykkeet Yara Suomi Oy:n Siilinjärven kaivoksen kohdalla, Päijänne-Saimaa -kanava, vt5 Leppävirran keskustan kohdalla, Puolustusvoimia häiritsevät tuulivoima-alueet sekä turvetuotannosta poistuvat alueet.

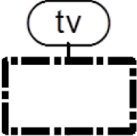
Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 2. vaihe

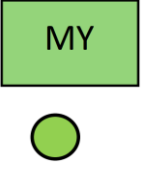
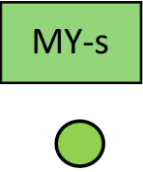
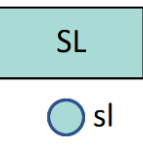
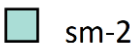
Maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen kokouksessaan 17.12.2024. Maakuntahallitus määräsi kokouksessaan 24.2.2025 §17 maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se saa lainvoiman.

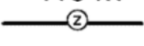
Voimaantulosta kuulutettiin 26.2.2025. Maakuntakaavasta on tehty kolme valitusta Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Kaikki valitukset koskevat tuulivoimatemaa.

Kaavassa käsitellään aluerakenteen ja kehittämisperiaatteiden, liikennejärjestelmän, luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden, luonnonvarojen, kulttuuriympäristön, energian, yhdyskuntatekniikan ja teknisen huollon teemakokonaisuuksia sekä Joroisten osalta kaikkia teemoja. Läpileikkaavana teemana on ilmastomuutos. (Pohjois-Savon liitto 2025)

Vornankorven suunnittelualuetta ja sen lähiympäristöä koskevat voimassa olevien maakuntakaavojen mukaan seuraavat toiminnot ja merkinnät (**Error! Reference source not found.** ja 10):

	Tuulivoimapotentialialinen alue Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät (7 tai useamman voimalan käsittävät) tuulivoimapotentialialiset alueet. Alueiden päämaankäyttöluokka on kuitenkin muu kuin tuulivoimaenergian tuotanto, yleisimmin maa- ja metsätalous. <i>Suunnittelumääräys:</i> Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tai suunnittelussa tulee pyytää lausunnot asianomaisilta viranomaisilta mm. puolustusvoimien tutkajärjestelmästä, lentoliikenteen turvallisuusvaatimuksista (ilmailulain 165 §:n mukainen lentoestelupa), liikenneväylien suojaetäisyyksistä, säätutkista ja telemastoista johtuvista rajoitteista. Tuulivoima-aluetta suunniteltaessa tulee ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet. Ennen tuulivoima-alueiden tarkempaa suunnittelua ja toimenpiteitä tulee olla yhteydessä museo- ja viranomaisiin arkeologisen inventoinnin tarpeen arvioimiseksi. Tuulivoima-alueiden tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon, ettei hanke tai suunnitelma yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa luonnon-suojelulain 34 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden perusteena olevia luonnonarvoja. Suunnittelussa on otettava huomioon erityisesti vaikutukset linnustoon. Susireviirille sijoittuvan tuulivoima-alueen toteutuskelpoisuutta arvioitaessa tulee selvittää vaikutukset susille.
	Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue Merkinnällä on osoitettu Natura 2000 -ohjelmaan sisältyvät alueet. Alueet on osoitettu SL-, S-, MU-, MY- ja V-aluevarauksin. <i>Suunnittelumääräys:</i> Natura-alueiden ja niiden viereisten alueiden käytön suunnittelussa sekä ekologista yhteyttä koskevalla alueella (kehittämisperiaatemerkintä) on huolehdittava siitä, ettei hanke tai suunnitelma yksinään tarkasteltuna tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa luonnonsuojelulain 34 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.
EA1 	Ampumarata ja/tai moottoriurheilualue EA1/ea1 Merkinnällä osoitetaan valtakunnallista, maakunnallista ja seudullista merkitystä omaavat ampu- marata-alueet, ajoharjoitteluradat ja moottoriurheilualueet. <i>Suunnittelumääräys:</i> Toiminnasta aiheutuvan meluhaitan vuoksi ei melualueelle tule sijoittaa uusia asuinrakennuksia tai muuta melulle herkkää toimintaa. Ampumarata-alueilla toiminnot tulee sijoittaa siten, että toiminnasta ei aiheudu siihen rajautuvilla alueilla maaperän tai pohjaveden pilaantumisaaraa.

	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja Merkinnällä osoitetaan kallio- ja harjualueet alueet, joilla on maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia maisemaan liittyviä arvoja. Merkinnällä osoitetaan myös arvokkaita kallio- ja moreenikohteita, hiekkarantoja, kivikkoja, serpentiinikallioita sekä tuuli- ja rantakerrostumia. Lisäksi merkinnällä osoitetaan kallioperän suojelu- ja opetuskohteet. <i>Suunnittelumääräys:</i> Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on maa- ja metsätalouden ohella otettava erityisesti huomioon alueen maisemalliset arvot ja harju-, moreeni-, kalliomuodostuman, hiekkarannan, kivikon sekä tuuli- ja rantakerrostumien luonteenomaiset piirteet.
	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on merkittäviä suoluontoarvoja Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokasta suoluontoa täydentäviä kohteita. <i>Suunnittelumääräys:</i> Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on otettava erityisesti huomioon alueen arvokkaan suoluonnon luonteenomaiset piirteet ja vaikutukset luonnon monimuotoisuudelle. <i>Suunnittelusuositus:</i> Alueella tulisi pyrkiä parantamaan suoluonnon tilaa.
	Luonnonsuojelualue Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. <i>Suunnittelumääräys:</i> Suojeltaviksi tarkoitetuilla alueilla ei tule tehdä suojeluarvoja heikentäviä toimenpiteitä.
	Muinaisjäännös Merkinnällä osoitetaan Muinaismuistolain (295/1963) rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kaikki kiinteät muinaisjäännökset on rauhoitettu muinaismuistolain. Rauhoitus koskee myös vielä löytämättömiä muinaisjäännöksiä. Alueella on voimassa MRL 33 § mukainen rakentamisrajoitus. <i>Suojelumääräys:</i> Muinaismuistolain (295/1963) rauhoitetun kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto. <i>Suunnittelumääräys:</i> Alueen tai kohteen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueella olevat muinaisjäännökset.
	Muu kulttuuriperintökohde, sm-2 Merkinnällä osoitetaan muita kulttuuriperintökohteita, jotka eivät ole muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kohteen säilyttäminen on perusteltua historiallisen merkityksen ja kulttuuriperintöarvojen takia. <i>Suunnittelumääräys:</i> Alueen tai kohteen suunnittelussa tulee huomioida kohteen historialliset (esim. asutus-, elinkeino- ja sotahistorialliset) erityispiirteet. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.
	Valtatie tai kantatie Merkinnällä osoitetaan pääväyläasetuksen mukaiset valtatiet 5 ja 9 sekä muut valtatiet ja kantatiet. Merkintä sisältää nykyiset liittymät sekä uudet liittymä- ja rinnakkaistiejärjestelyt. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

kt -> vt	Tieluokan muutos Merkintä osoittaa tavoitetta tieluokan muutoksesta kantatiestä valtatieksi. Merkinnällä osoitetaan nykyisiä kantateitä 77 ja 88.
• • • • •	Melontareitti Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyskannalta tärkeitä melontareittejä.
110 kv 	Sähkönsiirtolinja ja jännite Merkinnällä osoitetaan olemassa olevat 110 kV ja 400 kV sähkönsiirtolinjat. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus

KOKO MAAKUNTAKAAVA-ALUETTA KOSKEVAT SUUNNITTELUMÄÄRÄYKSET

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen on otettava huomioon kaikessa alueidenkäyttöön ja liikenteeseen liittyvissä toimenpiteissä koko maakunnan alueella. Hiilinieluja pyritään lisäämään ja hiilensidontaa parantamaan. Turvemaiden hiilivarastojen säilyttämiseen tulee etsiä keinoja esim. kuntien ilmastosuunnitelmissa.

Sään ääri-ilmiöiden yleistymisen ja voimistumisen aiheuttamiin muutoksiin tulee varautua maankäytön suunnittelussa. Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina erityisesti Iisalmen, Kuopion, Varkauden ja Kiuruveden keskustaajamissa. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Taajamien hulevesien haltuunotossa ja käsittelyssä tulee järjestää imeytysalueita. Liikenneväylät on suunniteltava kestävästi sään ääri-ilmiöitä.

Pintavesien ekologinen tila

Vesistöihin suoraan tai välillisesti kohdistuvissa toimissa on pyrittävä parantamaan pintavesien ekologista tilaa. Tavoitteena Pohjois-Savon alueella on nostaa pintavesien ekologinen tila hyväksi tai erinomaiseksi kaikilla vesistöillä v. 2040 mennessä.

Kulttuuriympäristö

Alueidenkäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota maakunnan arkeologiseen kulttuuriperintöön ja sen ennakointiin mm. muinaisjäännösten ja historiallisen ajan muinaisjäännöspotentialin kartoittamisilla. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tarkistettava ajantasainen tieto tunnetuista kiinteistä muinaisjäännöksistä Museoviraston muinaisjäännösrekisteristä sekä arvioitava arkeologisten selvitysten tarve. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota rakennetun kulttuuriympäristön päivitysinventointien ja modernin aikakauden kohteiden inventointitarpeeseen.

Tuulivoima

Tuulivoimarakentamisen maakunnalliset ja/tai ylimaakunnalliset yhteisvaikutukset on selvitettävä, kun tuulivoimahanke sijoittuu olevien tai suunniteltujen tuulivoima-alueiden läheisyyteen. Tuulivoima-alueen suunnittelussa on otettava huomioon asutukseen, elinkeinoihin, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologiaan yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön kohdistuvat yhteisvaikutukset. Haitallisia yhteisvaikutuksia on ehkäistävä.

Tuulivoima-aluetta suunniteltaessa on turvattava puolustusvoimien toimintaedellytykset. Pääesikunnalta tulee aina pyytää lausunto tuulivoimasuunnitelmista. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa puolustusvoimien alueiden eikä tilapäisten lentopaikkojen läheisyyteen. Tarvittavat etäisyydet tulee tarkistaa viranomaisilta. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon tuulivoimahankkeiden erilliset ja yhteisvaikutukset erilaisiin tutka- ja radiojärjestelmiin sekä ehkäistävä haitallisia vaikutuksia mm. muuttamalla tuulivoimaloiden korkeutta, lukumäärää tai sijoittelua.

Paikallisesti merkittävien (alle 7 voimalaa) tuulivoima-alueiden suunnittelu on mahdollista myös maakuntakaavassa osoitettujen seudullisesti merkittävien tuulivoimapotentiaalien alueiden ulkopuolella. Edellytyksenä on, että maakuntakaavan keskeisiä tavoitteita ei vaaranneta.

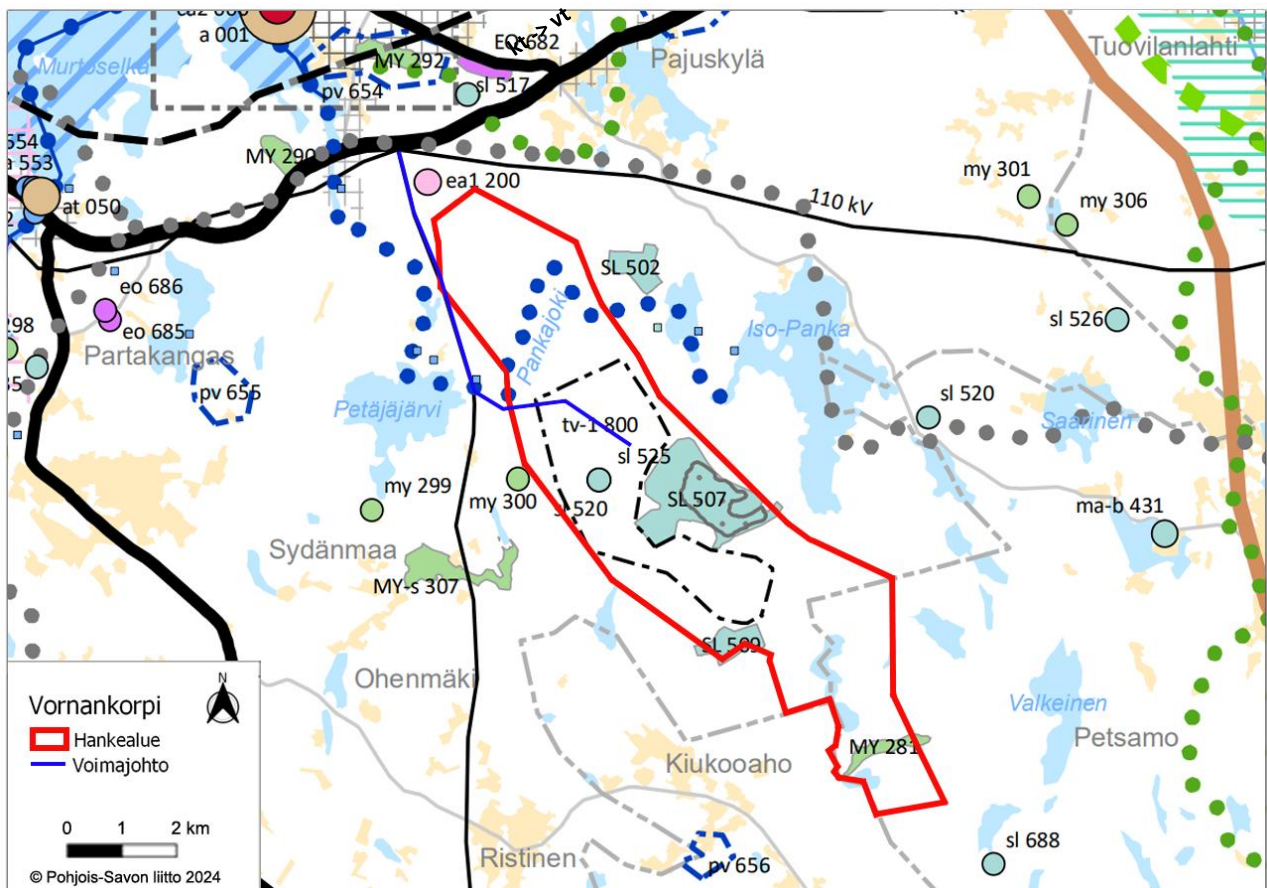
Energiansiirtoyhteydet

Energiantuotantoalueita suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiansiirtoyhteyksien järjestämiseen. Lähekkäin sijoittuvien energiantuotantoalueiden liittäminen sähkönsiirtoverkkoon on ensisijaisesti toteutettava olevaan johtokäytävään tai yhteiseen johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankkeiden kanssa.

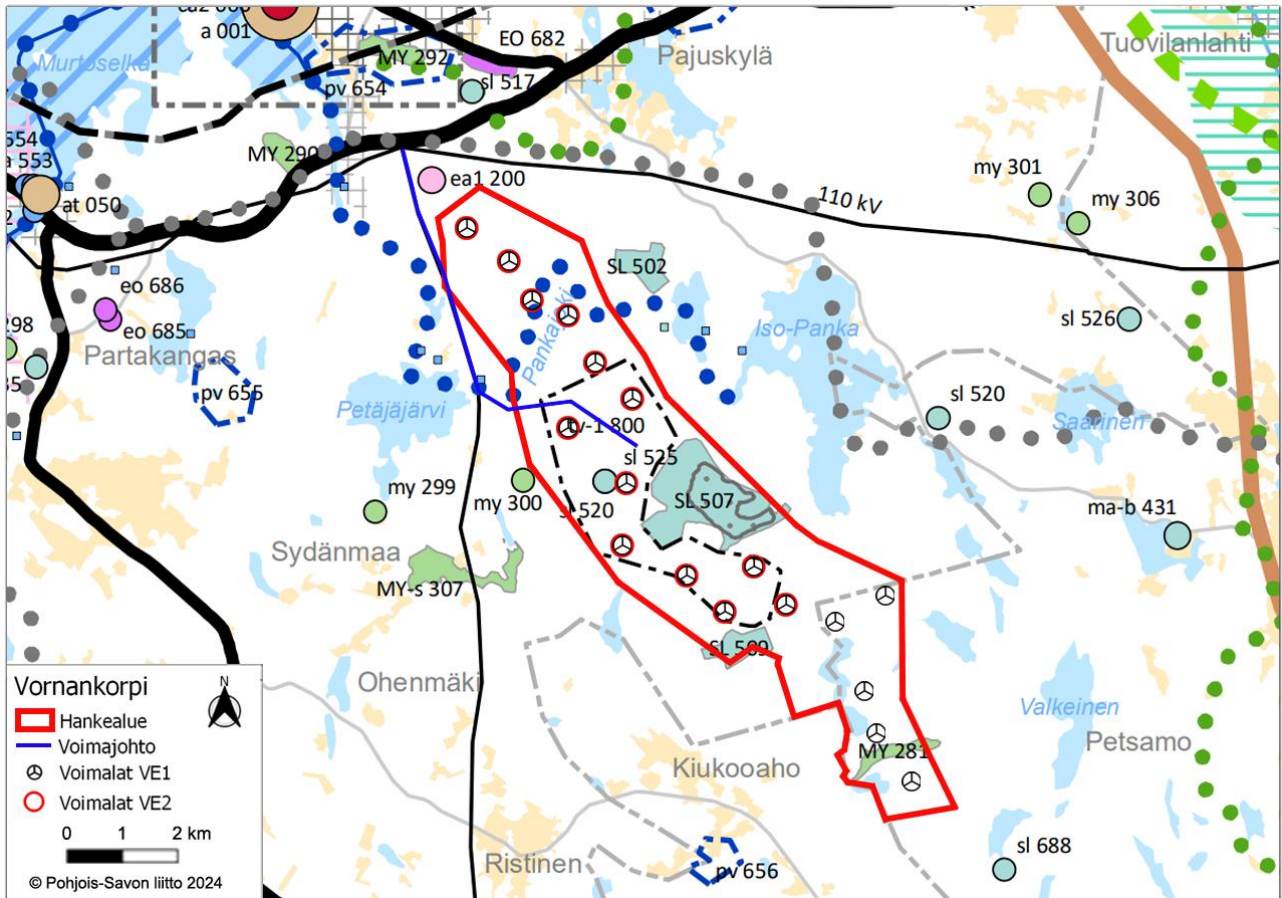
Energiansiirtoyhteyksiä suunniteltaessa on otettava huomioon energiansiirto- ja -tuotantohankkeiden erilliset ja yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, elinkeinoihin, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.

Geoenergia (voimassa jo Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 1. vaiheesta)

Yksityiskohtaisessa suunnittelussa uusia, erityisesti kaukolämpöverkoston ulkopuolella sijaitsevia asuin-, kauppa-, teollisuus- ja työpaikka-alueita suunniteltaessa on pyrittävä selvittämään geoenergian ja/tai muiden uusiutuvien energiankäyttömuotojen hyödyntämismahdollisuudet.

Kuva 3. Ote voimassa olevien Pohjois-Savon maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta (Pohjois-Savon liitto 2025, [kaavakarttayhdistelmä 1 200 000 epavirallinen.pdf](#)). Kaava-alue ja sähkönsiirtoreitti on lisätty kaavakartan päälle.

Kuva 4. Ote voimassa olevien Pohjois-Savon maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta (Pohjois-Savon liitto 2025, [kaavakarttayhdistelmä_1_200_000_epavirallinen.pdf](#)). Suunnittelualue, voimajohtoreitti sekä voimalapaikat lisätty kaavakartan päälle.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaihe

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 5.12.2023–19.1.2024.

Kaavan läpileikkaava teema on ilmastonmuutos. Kaavassa käsitellään seuraavia teemoja:

1. Aluerakenne ja elinkeinojen kehittäminen: vähittäiskaupan seudullisesti merkittäviin suuryksiköihin liittyvät muutostarpeet
2. Energia: aurinkovoiman sijoittuminen ja vetytalouden maakuntakaavalliset tarpeet
3. Muut teemat, mm. tuulivoimapotentiaali.

OAS:sta saatuun palautteeseen on laadittu vastineet, jotka on hyväksytty maakuntahallituksessa 30.4.2024. Seuraavaksi kaavatyössä laaditaan tarvittavia selvityksiä. Viranomaisneuvottelu on pidetty 20.8.2024. Kaava etenee kevään 2025 aikana valmisteluvaiheeseen.

4.4 Yleis- ja asemakaavat

Yleiskaavat

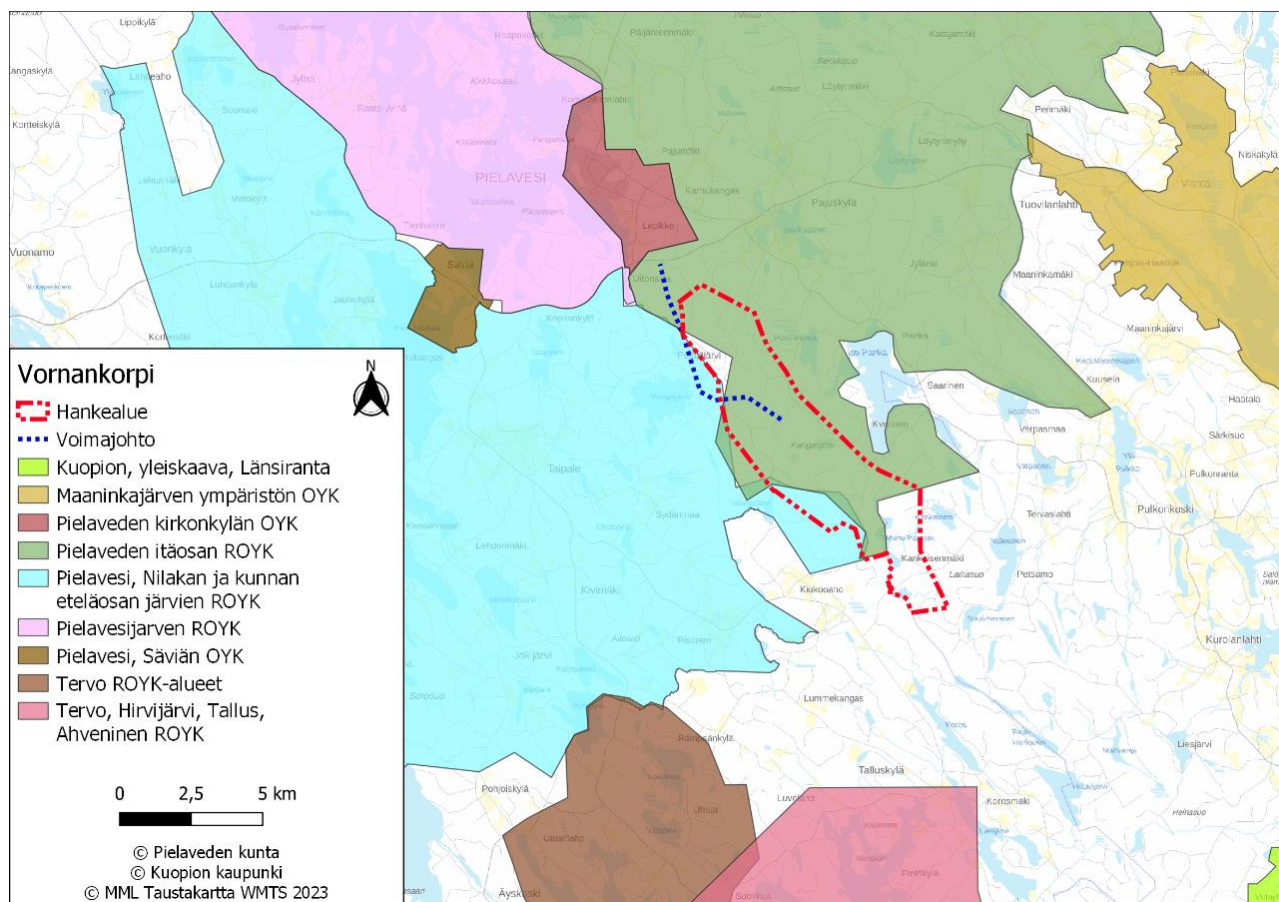
Pielaveden alueella osalla Vornankorven suunnittelualuetta on voimassa Pielaveden *Itäosan rantayleiskaava* (hyväksytty 22.10.2018) sekä *Nilakan ja kunnan eteläosan rantaosayleiskaava* (hyväksytty 15.11.2020). (Kuva 6 ja Kuva 7)

Suunnittelualuetta lähimmät muut yleiskaavat ovat *Pielavesijärven rantaosayleiskaava* (hyväksytty 26.9.2000), joka lähimmillään sijaitsee noin kaksi kilometriä suunnittelualueen rajalta länteen, sekä *Pielaveden kirkonkylän osayleiskaava* (hyväksytty 24.4.2006), jonka eteläisimmät aluevaraukset ovat noin kahden kilometrin etäisyydellä suunnittelualueen rajasta pohjois-luoteeseen. (Kuva 5)

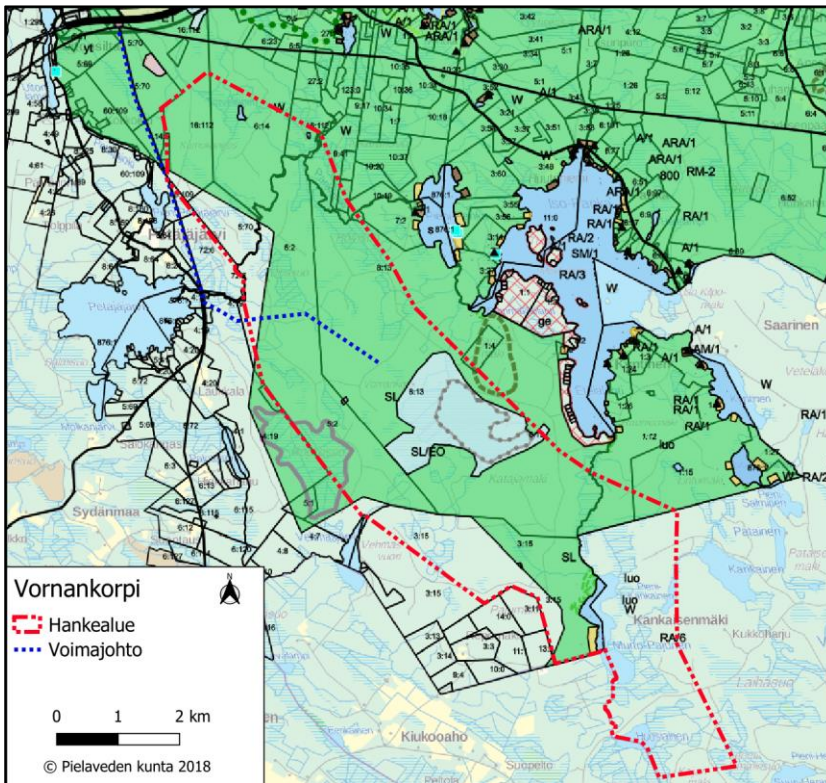
Kuopion kaupungin alueelle sijoittuvalla Vornankorven suunnittelualueen osalla ei ole voimassa yleiskaavoja.

Kuopion puolella lähinnä suunnittelualuetta ovat *Maaninkajärven ympäristön osayleiskaava* (vahvistunut 4.12.2001), joka sijoittuu suunnittelualueesta yli 10 kilometrin etäisyydelle koilliseen, ja *Talluksen, Hirvijärven ja Muuraisten alueen rantaosayleiskaava* (hyväksytty 10.11.2001), joka sijoittuu suunnittelualueesta noin 13 kilometriä lounaaseen. (Kuva 5)

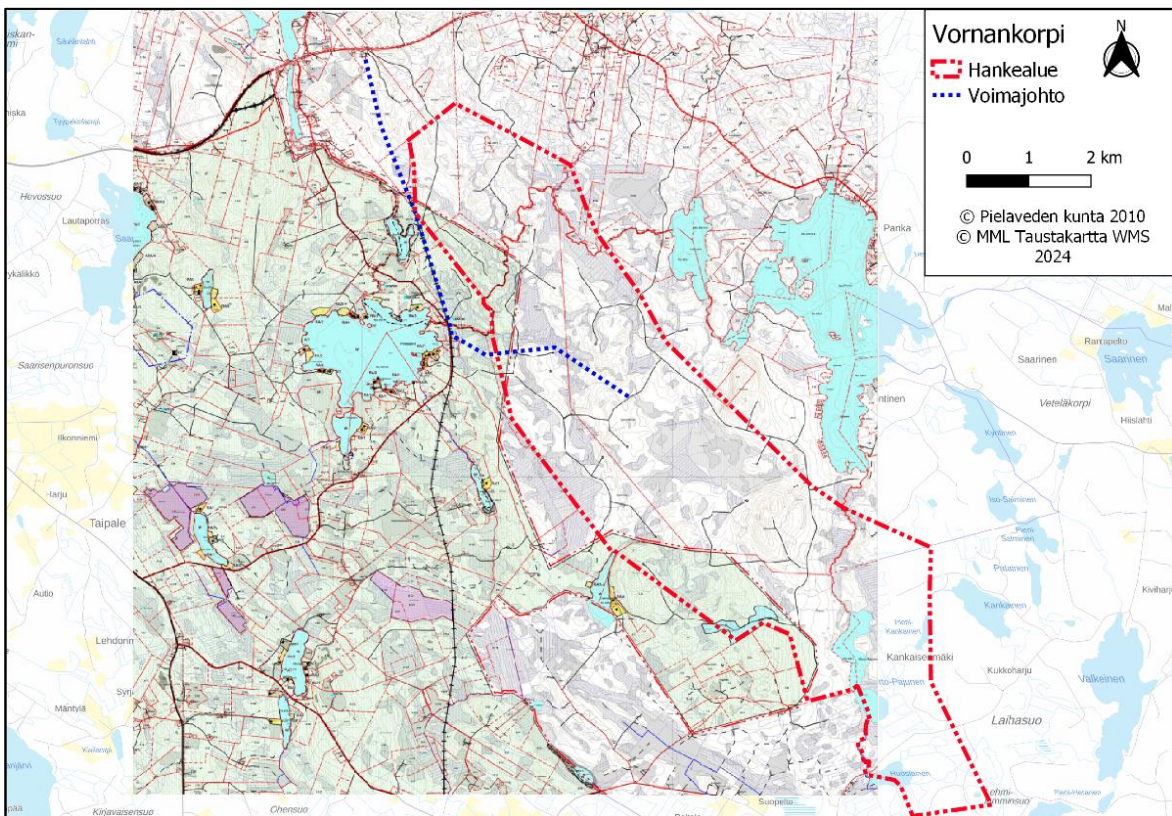
Tervon kunnan puolella lähin on *Talluksen, Hirvijärven ja Ahvenisen alueen rantaosayleiskaava* (hyväksytty 13.11.2000), joka sijoittuu noin kuusi kilometriä suunnittelualueen rajasta etelään.

Kuva 5. Suunnittelualueella ja sen ympäristössä voimassa olevien yleiskaavojen aluerajaukset.

Kuva 6. Ote Pielaveden Itäosan rantaosayleiskaavasta. Suunnittelualue on lisätty karttakuvaan.

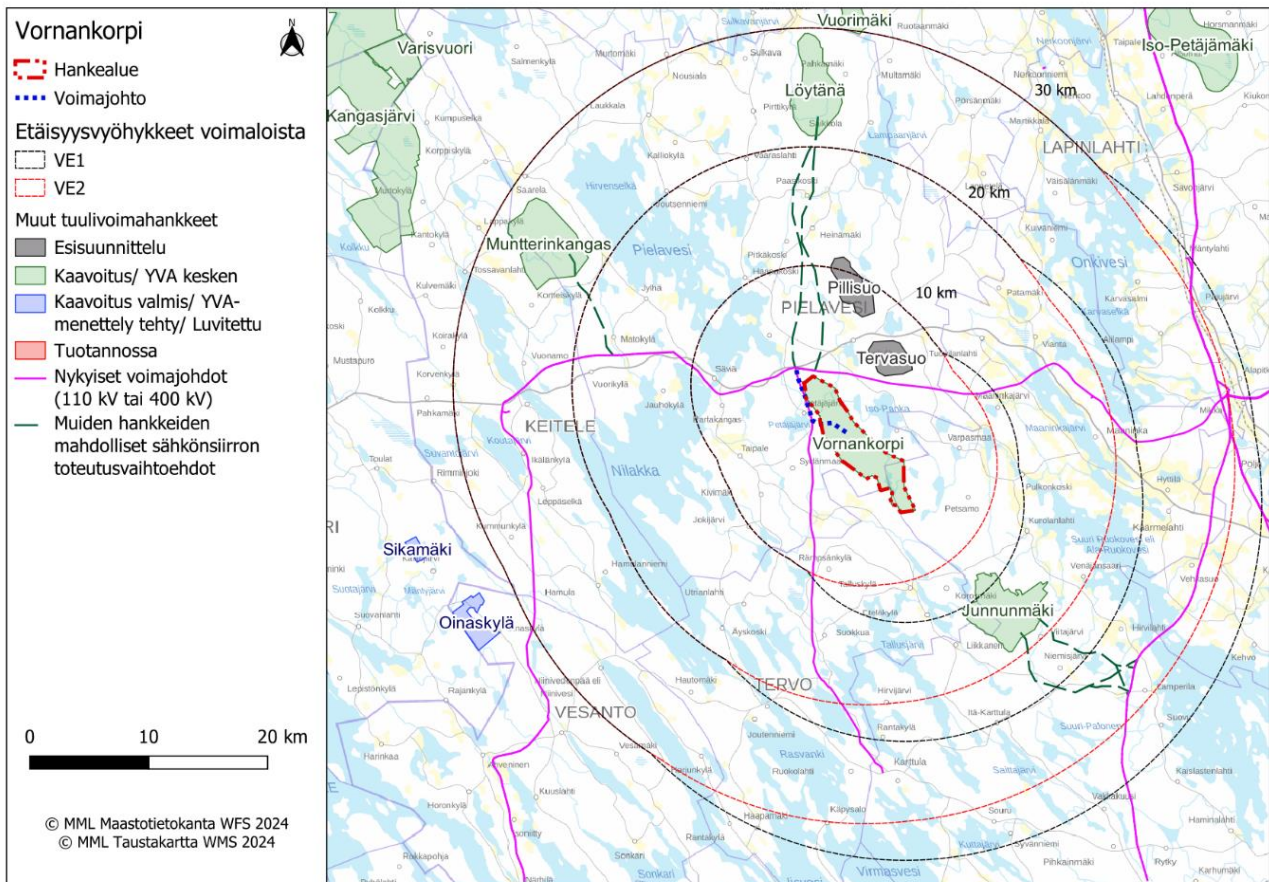
Kuva 7. Ote Nilakan ja kunnan eteläosan rantaosayleiskaavasta. Suunnittelualue on lisätty karttakuvaan.

Pielavedellä Vornankorven tuulivoimaosayleiskaavan lisäksi alle 30 kilometrin etäisyydellä Vornankorven suunnittelualueesta on vireillä kaksi rantaosayleiskaavan muutosta ja neljä tuulivoimaosayleiskaavaa:

- *Pielavesijärven rantaosayleiskaavan muutos, Salosaari*, joka on ollut ehdotuksena nähtävillä 20.5.-23.6.2024. Kaavamuutoksen tarkoituksena on ollut muuttaa yhdellä kiinteistöllä kuuden olemassa olevan rakennuspaikan sijaintia ilmansuunnan kannalta otollisemmalle sijainnille sekä suuremman järvenselän puolelle. Etäisyys Vornankorven suunnittelualueelle on noin 22 kilometriä.
- *Pielavesijärven sekä Nilakan ja kunnan eteläosan rantaosayleiskaavojen muutokset*, joka koostuu seitsemästä erillisestä osa-alueesta. Kuudella alueella tarkoituksena on muuttaa EO-alueita (maa-ainesten ottoalue) M-alueeksi (maa- ja metsätalousvaltainen alue). Yhden osa-alueen muutos koskee kahta RA-rakennuspaikkaa ja niiden käyttötarkoitusta Kemilän-niemessä, joka sijaitsee noin 13 kilometriä Vornankorven suunnittelualueesta länteen. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan 29.5.2023. Kaava ei ole lainvoimainen.
- *Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaava*, jonka kaava-alue sijaitsee Vornankorven suunnittelualueesta noin 21 kilometriä luoteeseen. Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan ehdotusvaiheen kaava-aineisto (kaavaehdotus) on ollut nähtävillä 20.5.-1.7.2024.
- *Löytänän tuulivoimaosayleiskaava*, jonka kaava-alue sijaitsee Vornankorven suunnittelualueesta noin 21 kilometriä pohjoiseen. Valmisteluvaiheen kaava-aineisto (kaavaluonnos) on ollut nähtävillä 22.4.-5.6.2024.
- *Tervasuon tuulivoimaosayleiskaava*, kaava-alue sijaitsee Vornankorven suunnittelualueesta noin viisi kilometriä koilliseen. Tervasuon tuulivoimaosayleiskaava on tullut vireille ympäristön ja asumisen lautakunnan tekemällä päätöksellä 16.4.2024.
- *Pillisuon aurinko- ja tuulivoimaosayleiskaava*, kaava-alue sijaitsee Vornankorven suunnittelualueesta noin 10 kilometriä pohjoiseen. Pillisuon aurinko- ja tuulivoimapuiston hanke on tullut vireille ympäristön ja asumisen lautakunnan tekemällä päätöksellä 20.8.2024.

Kuopiossa Vornankorven tuulivoimaosayleiskaavan lisäksi alle 30 kilometrin etäisyydellä Vornankorven suunnittelualueesta parhaillaan on vireillä kaksi osayleiskaavaa ja yksi tuulivoimaosayleiskaava:

- *Suovu-Palosen osayleiskaava*, jonka tavoiteaikataulun mukaan uuden kaavaluonnoksen pitäisi valmistua loppuvuonna 2024. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 3.3.2022. Suovu-Palosen kaava-alue sijaistee lyhimmillään noin 20 kilometrin etäisyydellä Vornankorven suunnittelualueesta.
- *Ranta- ja maaseutualueiden yleiskaavamuutokset*, jonka Kuopion kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 28.10.2024. Etäisyys Vornankorven suunnittelualueesta lähimpiin kaavan osa-alueisiin on noin 12 kilometriä.
- *Junnunmäen tuulivoimaosayleiskaava*, jonka tavoiteaikataulun mukaan kaavaluonnos valmistuu alkuvuodesta 2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 7.8.-7.9.2023. Junnunmäen kaava-alue sijaistee lyhimmillään noin 8 kilometrin etäisyydellä Vornankorven suunnittelualueesta.

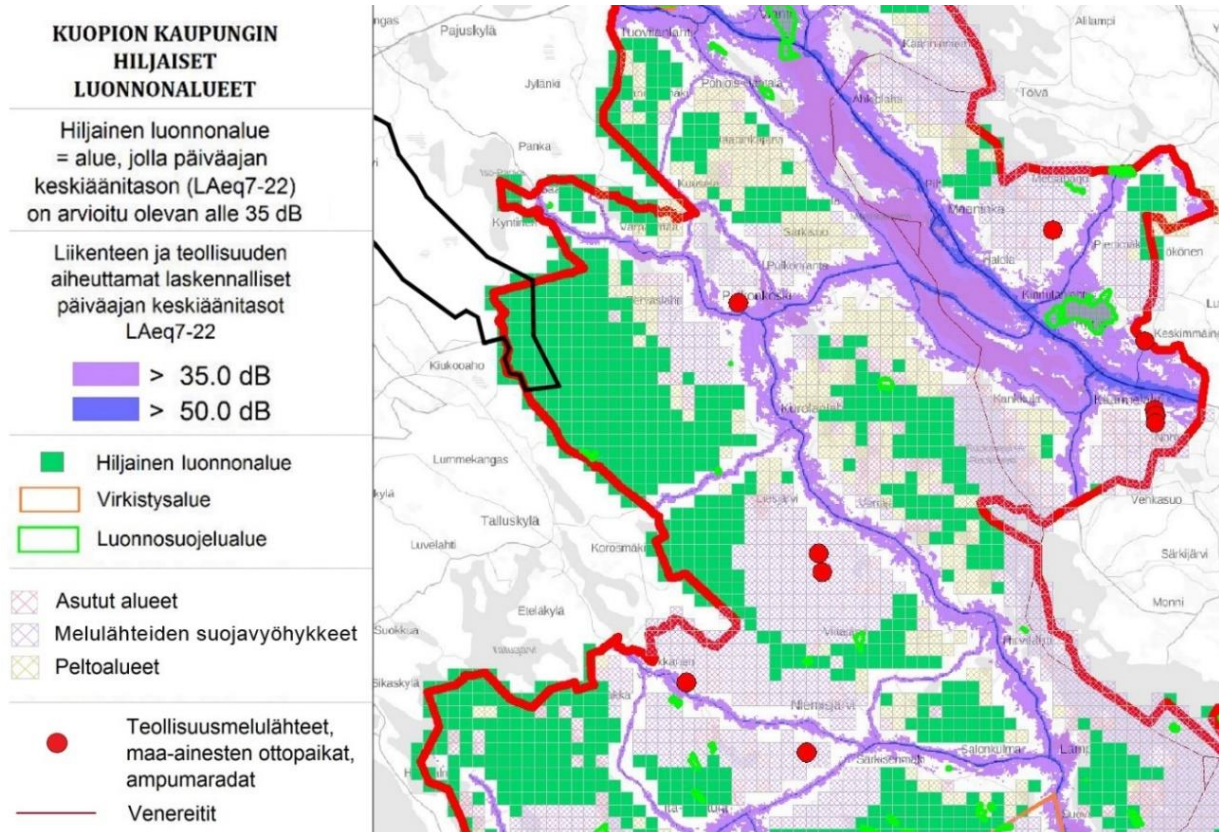
Kuva 8. Muut tuulivoimahankkeet.

Kuopion kaupunki on selvittänyt alueellaan hiljaiset luonnonalueet vuonna 2018 (WSP 2018. Kuopion hiljaisen luonnonalueiden määrittäminen, Raportti 1.6.2028). Karkeassa tarkastelussa oli mukana liikenne. Melulaskenta suoritettiin 50 m x 50 m laskentaruudukolla ja laskennassa huomioitiin maastonmuotojen ja vesistöjen vaikutus melun leviämiseen. Melulaskennan jälkeen hiljaisen alueiden määrittelyssä huomioitiin seuraavat kriteerit:

- Asutus: mikäli 500 m x 500 m ruudussa on enemmän kuin 3 rakennusta, ruutu luokiteltiin asutuksi alueeksi, joka ei ole luonnon hiljainen alue.
- Peltoalueet rajattiin luonnon hiljaisen alueiden ulkopuolelle.
- Teollisuustoimintojen (esim. maa-ainesten otto, ampumarata) suojavyöhykkeeksi määriteltiin 3000 metriä.
- Venereitin suojavyöhykkeeksi määriteltiin 1000 metriä.

Edellä esitettyjen rajausten jälkeen kartalle (Kuva 15) saatiin yhtenäiset kooltaan vähintään 500 x 500 m kokoiset metsäalueet, jotka on luokiteltu luonnon hiljaisiksi alueiksi. Hiljaisella luontoalueella päiväajan keskiäänitaso on arvioitu olevan alle 35 dB.

Vornankorven suunnittelualueen eteläisin osa, joka sijoittuu Kuopion kaupungin alueelle, sijoittuu hiljaiselle luonnonalueelle.

Kuva 9. Ote Kuopion kaupungin hiljaisen luonnonalueiden kartasta (WSP 2018. Kuopion hiljaisen luonnonalueiden määrittäminen, Raportti 1.6.2028). Vornankorven suunnittelualue on rajattu mustalla viivalla kartalle.

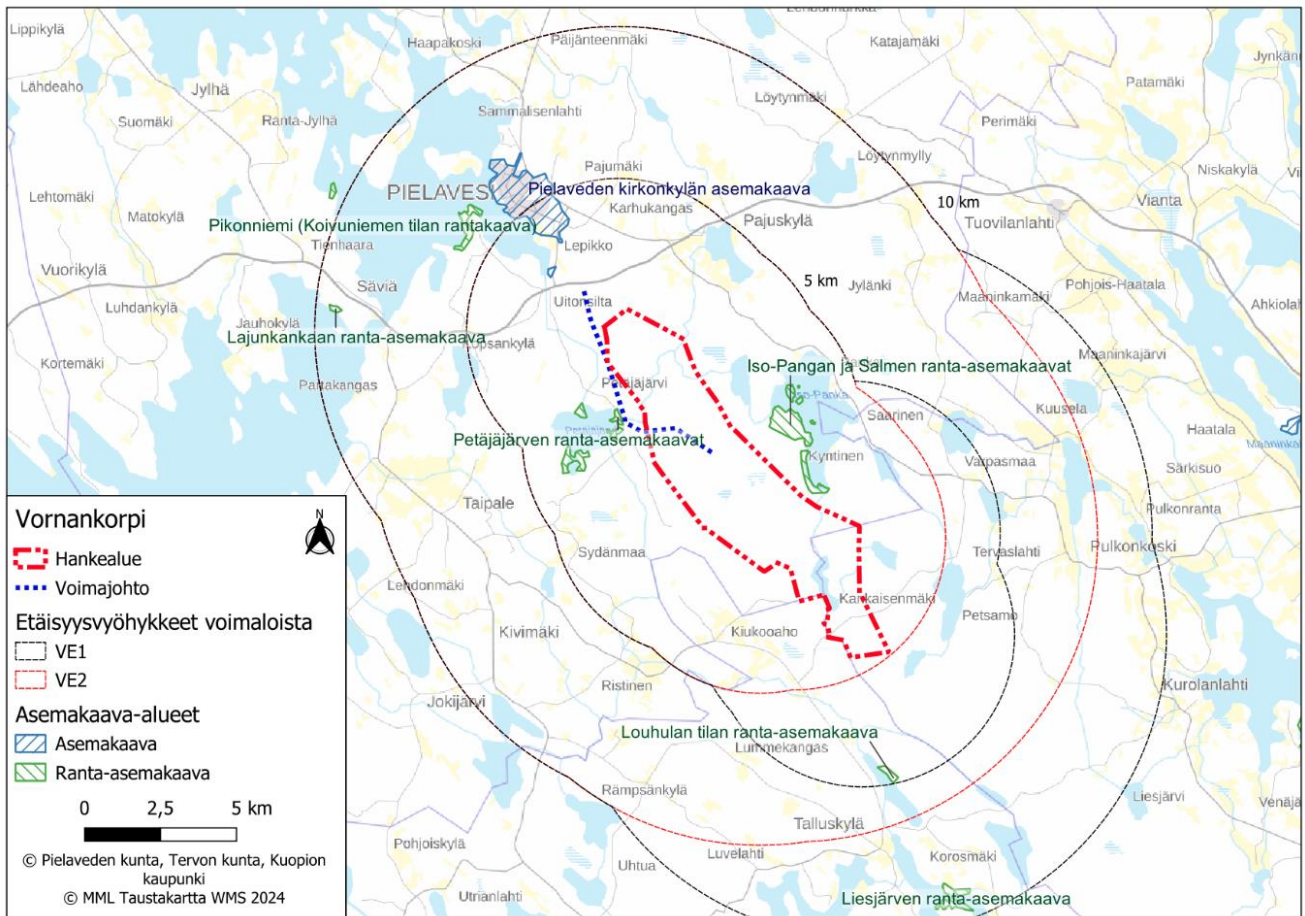
Asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavoja tai ranta-asemakaavoja. (Kuva 10)

Pielavedellä Vornankorven suunnittelualueutta lähimmät ranta-asemakaava-alueet ovat *Iso-Pangan ranta-asemakaava* ja *Salmin rantakaava*, jotka sijaitsevat Iso-Pangan rannalla, sekä *Petäjäjärven rantakaava*. Salmin rantakaava sijoittuu noin 1,4 kilometrin etäisyydelle lähimmästä voimaloista ja Iso-Pangan ranta-asemakaava noin 2,0 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimaloista. Petäjäjärven ranta-asemakaava sijoittuu noin 1,7 kilometrin etäisyydelle lähimmästä voimaloista. Alle kymmenen kilometrin etäisyydellä sijaitsee myös *Pikonniemi (Koivuniemen tilan rantakaava)* -ranta-asemakaava ja *Lajukankaan rantakaava*. Lähin asemakaava Pielavedellä sijoittuu kirkonkylälle. Pielaveden kirkonkylän asemakaava-alue, *Kohoniemen asemakaava-alue* sijoittuu noin 2,8 kilometrin etäisyydelle lähimmästä voimalasta. (Kuva 10)

Tervossa alle kymmenen kilometrin etäisyydellä Vornankorven suunnittelualueesta sijaitsee *Louhulan tilan ranta-asemakaava* ja yli kymmenen kilometrin etäisyydellä Vornankorven Pielaveden suunnittelualueesta sijaitsee *Liesjärven ranta-asemakaava*. (Kuva 10)

Kuopion kaupungin alueen ranta-asemakaavoista lähimmät ovat Kaavaniemen ja Paloniemen ranta-asemakaavat, joille molemmille on matkaa yli 10 kilometriä Vornankorven Kuopion suunnittelualueelta. Lähin asemakaavoitettu alue sijaitsee Maaningan taajamassa, joka sijaitsee noin 15 kilometriä Vornankorven suunnittelualueesta itään.

Kuva 10. Ranta-asemakaavat sekä asemakaavat suunnittelualueen ja voimajohtoreitin ympäristössä.

4.5 Maanomistus

Pielavedelle sijoittuvalla suunnittelualueella on yksitoista maanomistajaa: Pielaveden kunta, Neukirchen, UPM, Tornator, Ylä-Savon evankelisluterilainen seurakuntayhtymä ja loput yksityisiä. Kuopion puolella on kahdeksan maanomistajaa: Suomen luonnonvarain tutkimussäätiö, Tornator ja loput yksityisiä. Hanketoimija laatii tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistavat maanvuokrasopimukset alueen maanomistajien kanssa.

4.6 Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat muut tuulivoimahankkeet

Vornankorven hankealueen läheisyyteen sijoittuvat Wpd Suomi Oy:n Junnunmäen tuulivoimapuisto (noin 7 km), Ilmatar Energy Oy:n Muntterinkankaan tuulivoimapuisto (noin 22 km), ABO Wind Oy:n Löytänän tuulivoimapuisto (noin 22 km), ABO Wind Oy:n Vuorimäen tuulivoimapuisto (noin 30 km), Tuulivoimapuisto Vöyrinkangas Oy:n Oinaskylän tuulivoimapuisto (noin 33 km) ja Neoen Renewables Finland Oy:n Kangasjärven tuulivoimapuisto (noin 37 km)

Muut tuulivoimapuistohankkeet otetaan huomioon vaikutusten arvioinnissa siinä mittakaavassa kuin mahdollisia yhteisvaikutuksia arvioidaan voivan aiheutua.

5 Selvitykset ja vaikutusten arviointi

5.1 Selvitykset

Vornankorven tuulivoimayleiskaavan vaikutustenarviointi on tehty osana hankkeen YVA-menettelyä.

YVA-menettelyn yhteydessä on tehty seuraavat inventoinnit ja selvitykset, jotka palvelevat myös laadittavaa osayleiskaavaa. Selvitykset on toteutettu vuoden 2023 aikana. Selvitykset vastaavat yleisiä, tuulivoimaa varten laadittavia selvityksiä:

Laaditut selvitykset:

- Arkeologinen inventointi (Maanala Oy 2023)
- Pesimälinnustoselvitys (2023)
- Metsäkanalintujen soidinpaikkainventointi (MetsänTaju Oy 2023)
- Pöllöselvitys (MetsänTaju Oy 2023)
- Päiväpetolintuselvitys (MetsänTaju Oy 2023)
- Lintujen kevät- ja syysmuuton tarkkailu (MetsänTaju Oy 2023)
- Lepakkoselvitys (2023)
- Kasvillisuus- ja luontotyyppi-inventointi (2023)
- Liito-oravainventointi (2023)
- Viitasammakkoselvitys (2023)
- Muiden luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien tai muutoin arvokkaan eläinlajiston elinympäristöjä ja esiintymispotentiaalia havainnoidaan muiden selvitysten yhteydessä

Tehdyt mallinnukset:

- Näkemäalueanalyysi ja havainnekuvat (AFRY 2024)
- Melu- ja välkemallinnukset (AFRY 2024)

Kyselyt:

- Asukaskysely (2024)
- Metsästäjähaastattelut (2024)

Kaavoituksen yhteydessä ei lähtökohtaisesti suunnitella tehtävän uusia selvityksiä. Uusia, täydentäviä selvityksiä tehdään, mikäli voimalapaikkojen, tiestön tai sisäisen sähkönsiirron sijoittelussa tapahtuu YVA-menettelyn jälkeen siirtoja alueille, joita ei YVA:ssa ole selvitetty.

Selvitetyt vaikutukset on määritelty yksityiskohtaisemmin hankkeen YVA-selostuksessa. Vaikutustenarviointi on tehty YVA-selostukseen. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, osallisilta saatuihin lähtötietoihin, lausuntoihin ja huomautuksiin sekä laadittujen suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua.

5.2 Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi on osa tuulivoimarakentamisen suunnittelua. Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja huomautuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Merkittävien tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutukset on arvioitu YVA-lain mukaisessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Vornankorven alueelle suunniteltu tuulivoimapuisto ylittää YVA-hankeluettelon (1.2.2019) mukaisen rajan, jonka mukaan tuulivoimalahankkeissa sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetun lain mukaista arviointimenettelyä, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia.

Vornankorven hankkeen ennalta arvioidut painopistealueet vaikutustenarvioinnille ovat maisemavaikutukset, luontovaikutukset sekä vaikutukset ihmisiin, elinkeinoelämään ja aluetalouteen. YVA- ja kaavoitusprosessien aikana arvioidaan myös hankkeen suhdetta yleiskaavoitusta ohjaaviin suunnittelutasoihin.

Tuulivoimaosayleiskaavan vaikutusten arviointi perustuu pääsääntöisesti YVA-menettelyn yhteydessä tehtyihin vaikutuksen arviointeihin sekä kaavoitusprosessin aikana lausuntojen, muistutusten sekä sidosryhmätyöskentelyn kautta esille tulleisiin vaikutuksiin.

6 Osallistuminen ja vuorovaikutus

6.1 Osalliset

Osallisia ovat ne, joiden asumiseen, työhön tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:

- kaavan vaikutusalueen asukkaat
- yritykset ja elinkeinonharjoittajat
- virkistysalueiden käyttäjät
- kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukasyhdistykset sekä kylätoimikunnat
- tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojeluyhdistykset
- elinkeinonharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
- erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset, kunnan hallintokunnat ja lautakunnat
- viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään

Edellä mainittuja ovat:

- Pohjois-Savon ELY-keskus
- Pielaveden kunta

- Kuopion kaupunki
- Tervon kunta
- Pohjois-Savon liitto
- Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo
- Iisalmen kaupunki, ympäristösuojelupalvelut
- Tervon kunta, ympäristöterveyspalvelut
- Metsähallitus, luontopalvelut
- Metsäkeskus
- Puolustusvoimat
- Pohjois-Savon pelastuslaitos
- Traficom
- Fingrid Oyj
- Savon Voima Verkko Oy
- Pohjois-Savon riistakeskus
- Pielaveden riistanhoitoyhdistys
- MTK Pielavesi ry
- Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Savo
- Metsänhoitoyhdistys Savotta
- Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry
- Lintuyhdistys Kuikka ry
- Pielaveden mökkiläisneuvosto
- Haminalahden metsästysseura ry.
- Pielaveden metsäpojat ry.
- Pajusten metsästysseura ry.
- Ristiskylän erästäjät ry.

6.2 Osallistuminen

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Osallisilla ja kuntalaisilla on oikeus antaa kaavasta mielipide valmisteluvaiheen aineiston ja kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana ja muistutus kaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana. Annettuihin mielipiteisiin ja muistuksiin laaditaan vastineet.

Yleiskaavan vireilletulon yhteydessä on laadittu tämä MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) on esitelty kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät, kerrottu kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu sekä kuvattu kaavan yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutustenarvioinnit.

6.3 Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen

Tuulivoima-alueiden yleiskaavojen laatiminen toteutetaan rinnan YVA-menettelyn kanssa. Vornankorven tuulivoima-alueen osayleiskaavat perustuvat YVA:n vaihtoehtoon VE1, jossa on yhteensä 18 tuulivoimalaa.

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma koskee Vornankorven tuulivoima-alueen Pielaveden kunnan alueelle sijoittuvan osan kaavoitusta, jossa kaavalla mahdollistetaan enintään 13 voimalan rakentaminen.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely) on tärkeä osa tuulivoimaosayleiskaavan laadintaa. Ympäristövaikutusten arviointia varten tehdyissä selvityksissä on huomioitu yleiskaavoituksessa tarvittavat selvitystarpeet, jolloin yleiskaava voidaan laatia YVA-menettelyn selvitysaineiston pohjalta.

Vornankorven tuulivoimahankkeessa YVA-menettely on tullut vireille YVA-ohjelman nähtäville asettamisen yhteydessä 7.8.2023 YVA-menettelyn aineisto on luettavissa ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/vornankorpituulivoimaYVA.

YVA- ja kaavaprosesseihin liittyviä tiedotustilaisuuksia tullaan yhdistämään siten, että hankkeesta kiinnostuneet voivat tiedotustilaisuuksissa saada tietoa hankkeen, YVA-menettelyn ja kaavoituksen etenemisestä sekä siitä, miten YVA-menettelyn yhteydessä tehdyt selvitykset otetaan huomioon hankesuunnittelussa ja kaavoituksessa.

Kuva 11. YVA-menettelyn suhde kaavaprosessiin.

7 Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet sekä aikataulu

7.1 Kaavoituksen vireilletulo (2/2023 – 9/2023)

Ilmatar Pielavesi Vornankorpi Oy teki yleiskaavan laadinnasta aloitteen Pielaveden kunnalle, jonka tekninen lautakunta (nyk. ympäristön ja asumisen lautakunta) on hyväksynyt 21.2.2023 § 6 ja päättänyt yleiskaavoituksen käynnistämisestä.

Vornankorven Pielaveden tuulivoima-alueen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 7.8. – 6.9.2023 samaan aikaan YVA-ohjelman kanssa.

YVA-menettelyä ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevat yleisötilaisuus järjestettiin Pielaveden Suojalassa 15.8.2023. Yleisötilaisuuteen oli mahdollista osallistua myös etäyhteydellä Teamsin kautta.

Kaavan vireilletulosta sekä osallistumis- arviointisuunnitelman asettamisesta nähtäville on kuulutettu julkisesti paikallislehdessä sekä Pielaveden kunnan internetsivuilla. Aineisto oli nähtävillä Pielaveden ympäristöosastolla sekä Pielaveden kunnan internetsivuilla osoitteessa <https://pielavesi.fi/sujuva-arki/asuminen-ra-kentaminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavat/vireilla-olevat-yleiskaavat/vireilla-olevat-tuulivoi-maosayleiskaavat/>.

Nähtävilläoloaikana osallisilla ja kuntalaisilla on ollut mahdollisuus esittää mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kirjallisesti. Kirjalliset mielipiteet tuli toimittaa Pielaveden kunnalle osoitteella Puustellintie 10, 72400 Pielavesi tai sähköpostitse osoitteeseen ymparisto@pielavesi.fi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on pyydetty lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi ja lausuntoihin sekä mielipiteisiin annetaan vastineet.

7.2 Yleiskaavan valmisteluvaihe (9/2023 – 6/2025)

Kaavoituksen lähtökohtia ja tavoitteita koskeva 1. viranomaisneuvottelu pidettiin 18.6.2024.

Pielaveden ympäristön ja asumisen lautakunta päättää Vornankorven Pielaveden tuulivoima-alueen osayleiskaavan valmisteluvaiheen aineiston ja kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta AKL:n 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti. Nähtäville asettamisesta kuulutetaan sanomalehdissä ja kunnan kotisivuilla internetissä.

Osallisilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus esittää nähtävilläoloaikana mielipiteensä valmisteluvaiheen aineistosta kirjallisesti. Kirjalliset mielipiteet on toimitettava Pielaveden kunnalle kirjeellä osoitteella Puustellintie 10, 72400 Pielavesi tai sähköpostitse osoitteeseen ymparisto@pielavesi.fi ennen nähtävilläolon päättymistä. Valmisteluvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta.

Kaavan valmisteluvaiheen aineiston nähtävilläoloaikana järjestetään hankkeen YVA-menettelyn kanssa yhteinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus. Tilaisuus järjestetään myös etäyleisötilaisuutena.

7.3 Yleiskaavan ehdotusvaihe (7/2025 – alkuvuosi 2026)

Valmisteluaineiston (sisältäen kaavaluonnoksen) nähtävilläoloaikana saadut mielipiteet ja lausunnot käsitellään ja niihin laaditaan vastineet. Kaavaehdotuksen laadinnassa huomioidaan YVA-menettelystä saatu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Kaavaan tehdään palautteen pohjalta tarvittavat muutokset.

Osayleiskaavaehdotus asetetaan AKL 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaan ympäristön ja asumisen lautakunta päätöksellä julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi kunnan ilmoitustaululle.

Nähtävilläoloaikana kaikilla osallisilla on mahdollisuus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta. Nähtävilläolosta julkaistaan kuulutus sanomalehdessä ja kunnan kotisivuilla internetissä. Kirjalliset muistutukset on toimitettava Pielaveden kunnalle kirjeellä osoitteella Puustellintie 10, 72400 Pielavesi tai sähköpostitse osoitteeseen ymparisto@pielavesi.fi ennen nähtävilläolon päättymistä. Ehdotusvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta.

Osayleiskaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi ja lausuntoihin annetaan perustellut vastineet. Yleiskaavasta järjestetään ehdotusvaiheessa tarvittaessa AKL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu.

Ehdotusvaiheessa ulkopaikkakuntalaisille kaava-alueen maanomistajille tiedotetaan kaavaehdotuksen nähtävilläolosta postitse kunnassa tiedossa olevien osoitteiden mukaisesti. Muistutus on toimitettava kirjallisena Pielaveden kunnalle ennen nähtävilläolon päättymistä.

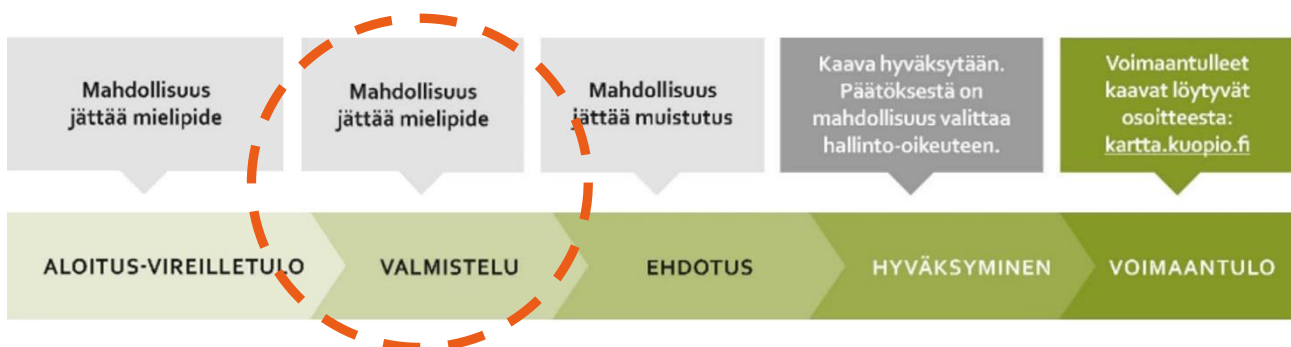
Nähtävilläolon yhteydessä järjestetään tarvittaessa vielä tiedotus- ja keskustelutilaisuus.

7.4 Yleiskaavan hyväksymisvaihe (alkuvuosi 2026 – kesä 2026)

Viranomaisten kanssa pidetään tarvittaessa viranomaisneuvottelu tai viranomaisten työkokous.

Kaavaehdotuksesta saaduista lausunnoista ja muistutuksista laaditaan kooste ja niihin laaditaan perustellut vastineet.

Pielaveden kunnanvaltuusto hyväksyy yleiskaavan. Yleiskaavan hyväksymispäätöksestä kuulutetaan virallisesti AKL 67 §:n ja MRA 94 §:n mukaan. AKL 188 §:n mukaan osayleiskaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin kuntalaissa säädetään. Jos valituksia ei jätetä, kaava astuu voimaan, kun sen hyväksymistä koskevasta lainvoimaisesta päätöksestä on kuulutettu (MRA 93 §). Kuulutus hyväksymispäätöksestä julkaistaan paikallislehdissä sekä kaupungin internetsivulla.

Kuva 12. Kaavatyön eteneminen.

Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet sekä aikataulu täydentyy ja tarkentuu kaavamenettelyn edetessä.

8 Yhteystiedot

Yleiskaavan valmistelusta saa lisätietoja kunnan internetsivuilta osoitteesta <https://pielavesi.fi/sujuva-arki/asuminen-rakentaminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavat/vireil-la-olevat-yleiskaavat/vireilla-olevat-tuulivoimaosayleiskaavat/> sekä seuraavilta henkilöiltä:

Kaavoitusviranomainen

Pielaveden kunta
Ympäristön ja asumisen palvelualue
Puustellintie 10
72400 Pielavesi
www.pielavesi.fi

Juha Vainikainen
Ympäristön ja asumisen johtaja
puh. 040 489 4834
juha.vainikainen@pielavesi.fi

Mirja Määttä
hallinnon asiantuntija
puh. 040 4894 200
mirja.maatta@pielavesi.fi

Jouni Tissari
rakennustarkastaja
puh. 040 595 7767
jouni.tissari@pielavesi.fi

Kaavaa laativa konsultti

FCG Rakennettu Ympäristö Oy
Osmontie 34
00610 Helsinki

Marjo Kirillow
Projektijohtaja
puh. 041 732 0391
marjo.kirillow@fcg.fi

Tuulivoimapuistohankkeesta vastaava

Ilmatar Pielavesi Oy
Kanavaranta 1
00160 HELSINKI
www.ilmatar.com

Timo Laitinen
Hankekehityspäällikkö
p. 040 550 5500
timo.laitinen@ilmatar.com